

Ajades» (Aiades = La Presta) en el *Llibre Roig*, f° 80v^a de Prats; on, prop de Plananera vaig notar també el paratge «La Feixa del Bac».

DERIV. d'aquesta var. corresponent al NIGRETUM⁵ que hem vist (supra) en la top. moss. i cast.: 1) *Neret* a Cotlliure, a. 1293 (Alart, *InuLC*, s. v. Cotlliure). 2) «La devesa de Taltaül apelat *Lo Naret*» a. 1325 (*InuLC*, s. v. *devesa*). 3) *Can Neret*, en te. del Llor, a La Selva (recollit a Amer, XLIV, però crec aquest *can* és addició recent). I veg. *Selvanera*.

Mata Nerella, degué ser prop d'Argençola i Aguiló (Anoia): «aloude --- in com. Minorisa, in term. de castro *Argençola*, afr. Or.: *torrent de Matanerela* --- Occ. term. de castro *Agilone*» doc. de 1040 (lleg. a 15 l'arx. de Sols.).

Nerós, -osa. 1) El Molí *narós*: a l'alt Gironès, te. St. Martí de Llèmena: allí vivien els meus inf., pare i filla, i allí fora vàrem fer l'enq.; fent-me càrrec alhora del perquè del nom: és en lloc ben ombrívol, a la vora esq. del riu, 0h10 amunt del poble (XLIV, 106, 110).

2) *Nerosa*, partida de l'alt Pallars, vall d'Àssua (en te. de Llessui o de La Bastida ho posa *Spill* de Castellbò a. 1518, f° 118v); i ho trobo ja en les afrontacions del Castell de Torena (que havia existit en aquella vall): «A loco qui dicitur *Narosa*, ultra flumine *Nogarrie*, usque ad lo. q. d. Font Abrega; et ab alia parte usque fontem de les *Baraces*» (imprimeixo en cursiva les lletres de lect. incerta, en el doc. de 1375, que vaig llegir a Rialb (xxxvi, 163.14). No sé si ben bé el mateix lloc però almenys hi ha de ser molt a prop, més al Sud: *Les Neroses*, pda. prop de Sort (que Joan Lluís Pallarès dubtava si era ja te. de Sort, 24-iv, 1960). 35

De *Nerosa* un dim. *nerosola* amb dissim⁹ *o-ó > e-ó*: *Pic Nerosola*, prop de Soldeu que Esteve Albert (*La Vella Andorra*, p. 48) atribueix a una nota de Verdaguer; però temo que hi hagi malentès en un escrit mig taquígràfic del poeta, que digués per ex.: (Bony de les) «*Neres* 40 o la ---» quedant en suspens la frase.

Dels cpts. *Faja Neral* (mal escrit *Faig-General*), *Torre-neral*, i *Rimer* es farà nota especial: potser cap d'ells no és derivat ben segur de *ner(e)* 'negre' (en particular sembla que es tracta de *Torre N'Eral* amb NP, V. art. *Eral*, vol. IV, 77); quant a *Faja-Neral* sí que és ben probable (V. l'art. *Faig* IV 188b20 ss.).

En el *Rept.* de València consta una alq. *Niro* de la vall de Guadalest (ed. Bof., p. 478), donada l'any 1248, de la qual ni SSiv. ni jo sabem altra notícia (situació apartada, inconfusible amb la de *Nero* d'Estubeny, infra); ¿podria ser forma mossàrab, pariona de l'it. *nero*, oc. i cat. top. *nerre?* (per a l representat com *í* en mossàrab, veg. l'art. *guisante/bisalto* del DCEC i *DECH* (PISUM SAPIDUM). Però veg. més 55 aviat l'art. *Unàer*. Cf. *Nero* (art. infra), però són llocs

diferenciats 40 o 50 Km. més al SE.

El ll. NIGELLUS que havia estat el dim. de NIGER en llatí arcaic, ha restat en romànic com subst. en diverses accs. especials, i en cat. mateix: *niell*, *niella* (*DECat.* v, 900, n. 13, i 899b56, ss). No en manca algun descendent onomàstic. «Podio del *Niel*» que devia ser cap a la Conca de Barberà figura en un doc. de 1195 del *Cart.* de Poblet, (p. 195): imagino que pogués estar per un *Pujol-Niell*: amb alteració de la pron. *puğólniel* (> *puğàniē*), refet com *puig* ⁴el *niell*.

Niell substantiu es troba en alguns llocs, i sobretot NPP del Maestrat i de Mallorca. *Niēles* pda. muntanyenca de Castell-de-Cabres (XVII, 153.24) on crec recordar que vaig veure ruïnes d'edificació: potser, doncs, VILLAS NIGELLAS 'masetes consumits, ennegrits'.

Niella és un cogn. que Moll recull com arrelat a Calaceit (*BDLC* XII, 76). I en forma masculina està força estès per Mallorca: *Son Niēl* te. de Maria (XLI, 33.8, Masc. 19C2); un altre a Sineu, ja a la r. de Llorito, i un altre un k. més a l'E. dins el te. de Sant Joan (XL, 100.19, i Msc. 28b2, i A3): sembla que havia estat una possessió vasta, després parcel·lada en diversos establits, i imaginem que abans se n'hagués dit «a *Niell*» (amb *Son* addicionat). Altrament *Niell* és cogn. arrelat tant a Sineu com St. Joan de Sineu (*BDLC* I, 29, x.46).

NEGUA

Pla de Negua (oït *nēgwa* per Coromines, 1934), dalt de la serra entre Esterri de Cardós i Ainet de Besan (Pallars Sobirà).

ETIM. Forma aglutinada de *en egua* (amb valor col·le.) 'pla on pasturen les egües' (*DECat.* III, 228b48-50). J.F.C.

Neixiu, V. *Nassiu* *Nempas*, V. *Cabó*

NEPTA

Nepta (oït *nēptā* per J. Coromines), paratge dins Son Bacs, en el terme d'Ariany (Mallorca) (XL, 107.14).

Parònim. Molí de *Can Nepto* (oït *nēpto*, a Maria (Mallorca) (XLI, 34.5).

ETIM. del llatí NĒPĒTA, 'nepta, planta herbàcia perenne, medicinal (*Nepeta Cataria*)' (*DECat.* v, 908a3-5). J.F.C.

Nera, *Nere*, *Nerbils*, *Nerbols*, V. *Nervils* *Nerella*, V. *Negre*